

ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI **BARTOLOMEJ**

ROČNÍK XXXII.

ČÍSLO 3

MAREC 2024

Stvorení pre...

Farská rada - Pomazanie chorých - Týždeň manželstva - Rok modlitby
Osožný vo farnosti - Služba lektora - Stvorení pre nebo - Vypálená ruka

Hromnice, farský kostol, 2. februára 2024

Čítajme manuál o nás

Určite ste niekedy už aj vy použili slová: „To čo si s tým robil?“ Spomínam si na to, ako som raz prišiel domov strihať konáre stromov, vzal som svoje obľúbené (a nie lacné) teleskopické nožnice určené presne na tento účel, otvoril som ich - a tam na čepeli dva hlboké zárezy... Zjavne sa nimi niekto pokúšal strihať drôt alebo klinec. „To čo ste s nimi robili?!“

Pri veciach hneď spozorníme, keď sa s nimi nenakladá podľa toho, na čo boli vytvorené, lebo sa tým ničia. Preto výrobcovia prikladajú k výrobkom manuál, aby sme ich nepoškodili zlým používaním.

A ako je to pri človeku? Na čo bol vlastne stvorený? Odpoveď netreba hľadať nikde inde ako v „manuáli“, ktorý nám dal samotný Výrobca: „Urobme človeka na náš obraz a podľa našej podoby! Nech vládne nad rybami mora i nad vtáctvom neba i nad dobytkom a divou zverou a nad všetkými plazmi, čo sa plazia po zemi!“ (Gn 1, 26)

Tvorca však videl, že sme tú prvú časť buď nepochopili, alebo neprečítali, alebo sme len tak hneď preskočili na druhú časť. A preto ďalej v „manuáli o človeku“ upresňuje: „Hovor celej izraelskej pospolitosti a povedz im: Bud'te svätí, lebo ja, Pán, váš Boh, som svätý!“ (Lv 19,2)

A dokonca keď videl, že stále nechápeme, tak už nie cez nejakého posla alebo proroka, ale On sám - Tvorca, „skrže ktorého bolo všetko stvorené“ (Jn 1,3), prišiel a povedal: „Vy teda bud'te dokonalí, ako je dokonalý váš nebeský Otec.“ (Mt 5,48) a „Učte sa odo mňa.“ (Mt 11,29)

Jednou, ak aj nie najhlavnejšou príčinou našich nešťastí, tráum, depresí, skazeností, hnevu, netrpezlivosti a roztržiek je, že zabúdame na tú prvú, najdôležitejšiu vetu z manuálu o nás: „Mám byť obrazom svojho Stvoriteľa - mám byť svätý.“ Až priveľmi sa zameriavame na druhú, pracovnú časť: som kňazom, manželkou, manželom, otcom, matkou, učiteľom, šoférom, lekárom, bankárom, smetiárom, reholníčkou, mníchom, starým rodičom, záhradníkom, predavačkou...

Nie, nie! Nielen v slovenčine, ale aj v ostatných jazykoch, ktoré poznám, sa predsa prídavné meno dáva pred podstatné! Najprv musím byť svätý - a potom to ostatné. Na svete je miliarda manželiek, manželov, matiek, otcov, státisíce kňazov, milióny učiteľov, lekárov... Ale koľko z nich je svätých?

Bud'me najprv svätí, lebo to je našou podstatou. Až potom bud'me osobami podľa služby, do ktorej sme povolani a pre ktorú sme sa rozhodli (druhá veta „manuálu o nás“). Lebo je rozdiel stretnúť kňaza a svätého kňaza, manželku a svätú manželku, lekára a svätého lekára... Túžme najprv po nebeskom kráľovstve a všetko ostatné sa nám pridá (Mt 6,33). Ak na to zabudneme a zmysel života - svoj cieľ - budem hľadať v niečom, čo ním nie je, ublížime si, polámeme sa, zničime sa.

Nemýľme si zmysel života s miestom, kde máme ten zmysel žiť. Miesto sa môže meniť, no zmysel zostáva stále ten istý. A pokoj pochádza z naplnenia toho zmyslu, nie z miesta, na ktorom som. Skrýva sa v prvej vete nášho manuálu. Nuž teda, bud'me svätí!

Jozef Durkot, gréckokatolícky kňaz

Zo zasadnutia farskej rady

Členovia farskej rady sa stretli na zasadnutí v pondelok 5. februára 2024 na fare. Spolu s pánom farárom prebrali záležitosti, ktoré farnosť čakajú v najbližšom období.

Slávnosti vo farnosti

Hoci si tento rok vo farnosti nepripomínáme žiadne veľké jubileá (ako bola napríklad minulý rok oslava 30. výročia Bartolomeja a Bartolomejčiat), bez príprav nemožno obísť ani tie „klasické“ liturgické slávnosti. Veľkonočné sviatky prebehnú tento rok v tom istom režime ako minulý rok, iba Veľkonočná vigília vo Svätej noci v sobotu sa bude konať o hodinu skôr, čiže už o 18:30. Hlavným celebrantom celého veľkonočného trojdňa bude pán kaplán Pavol Škovránek. Celebrovať bude takisto sv. omšu na Necpalské hody, ktorá sa bude konať v nedeľu 21. apríla o 11:00 pri kaplnke v Necpaloch.

Slávnosť 1. sv. prijímania bude vo farskom kostole tentoraz slávená len v nedeľu 12. mája počas sv. omši o 9:00 a 11:00. Bude pri nej potrebná usporiadateľská služba, o ktorú sa postará Milan Petráš.

V sobotu 2. júna bude naša farnosť zabezpečovať fatimský program na Starých Horách. Birmovka bude tento rok 16. júna o 10:30 vo farskom Kostole sv. Terézie z Lisieux, čiže organizačné záležitosti, ktoré sa jej týkajú, bude riešiť farnosť Prievidza-Zapotôčky. Sv. omša o 10:30 vo farskom Kostole sv. Bartolomeja vo farnosti Prievidza-mesto v tento deň nebude.

Potrebné je už pripravovať aj program tradičnej Mariánskej púte. Bude sa konať 17. 8. - 18. 8. na Mariánskom vršku. Hlavným hudobným hosťom bude speváčka Sima Magušinová. Na hlavného celebranta

padlo viacero návrhov, ale zatiaľ nie je jasné, kto z navrhovaných kňazov pozvanie do farnosti prijme.

Noc kostolov a prípadný Farský deň zostali zatiaľ v štádiu predstáv, ktoré bude ešte treba skonkretizovať.

Pripravované púte

Aj tento rok by chcel pán farár v spolupráci s pani Elenou Cagáňovou zorganizovať farskú púť na jeseň 2024.

Padol tiež návrh zorganizovať púť do Ríma počas Jubilejného roka 2025 - bolo by potrebné začať ju pripravovať už teraz. Farská rada navrhla pánu farárovi zistiť najskôr predbežný záujem a až potom sa do organizácie pustiť.

Služby vo farnosti

Čoraz viac sú vo farnosti potrební ďalší angažovaní laici, ktorí by počas bohoslužieb slúžili ako lektori, mimoriadni rozdávatelia sv. prijímania, miništranti, kostolníci či organisti. Hľadajú sa aj ľudia ochotní pomôcť s upratovaním kostola. Oslovovanie veriacich prostredníctvom oznamov je neúčinné, preto sa téme týchto služieb bude viac venovať aj náš farský časopis Bartolomej.

Potrebné bude aj upratanie priestorov veže a vežičky kostola, kde je množstvo nepotrebných vecí. Akákoľvek pomoc pri tomto upratovaní bude vítaná.

Iné

Počas stretnutia sa opäť spomínali aj problémy s prenájmom priestorov tržnice - ich riešenie bolo ponechané v kompetencii ekonomickej rady. Tá bude riešiť takisto problém s kúrením v budove na Hviezdoslavovej ulici.

Text a foto: Petra Humajová

Kňazi pomazali chorých

V sobotu 10. februára sa na poludňajšej svätej omši v našom Kostole svätého Bartolomeja vysluhovala sviatosť pomazania chorých. Kostol bol zaplnený do posledného miesta. Veľké množstvo veriacich prišlo načerpáť posilu od Pána Ježiša.

Hlavný celebrant pán kaplán Pavol Škovránek poukázal na to, že choroba v našom živote zohráva dôležitú úlohu. Ukazuje nám, že zdravie je dar - nie niečo, čo si môžeme sami vytvoriť. „Choroba nás núti položiť si otázky: Kto naozaj som? Som len ten úspešný zdravý človek? Čo tvorí moje vnútro a čo sa nachádza v hĺbke môjho srdca? V akom stave je moja viera a dôvera?“

Keď počas svätej omše prišiel čas na vysluženie sviatosti, vytvorili sa štyri veľmi dlhé rady. Pánu kaplánovi a pánu farárovi Jozefovi Repkovi prišli pomôcť aj páter Matúš Palaj, SchP, od piaristov a pán kaplán Juraj Ondruš z Handlovej. Farníci sa v posvätnom tichu v radoch pripravovali na prijatie sviatosti. Priam bolo cítiť prítomnosť Pána Ježiša, ktorý sa s láskou dotýkal veriacich.

Bolo veľmi milé stretnúť po dlhšej dobe

tých, ktorí sa pre zdravotné problémy už nemôžu pravidelne zúčastňovať svätých omší. Veľká vďaka patrí našim úžasným kňazom za ich obetavú službu!

Text: Elena Cagánová

Foto: Pavel Melicherčík

Pomazanie chorých je sviatosť osobitne určená na to, aby posilňovala tých, čo sú skúšaní chorobou. Je to prosba k Pánovi, aby chorý znova nadobudol zdravie, ak by to osožilo jeho spásu.

Sviatosť pomazania chorých sa môže vysluhovať hromadne alebo individuálne. Hromadne sa vysluhuje počas svätej omše pri príležitosti Svetového dňa chorých (11. februára). Individuálne ju môžeme prijať v kostole, v rodine alebo v nemocnici, udeľuje sa na požiadanie.

Mazanie čela a rúk olejom znamená, že sa sviatosť vzťahuje na človeka v jeho celistvosti ako mysliacu a konajúcu bytosť (hlava - rozum, ruky - činy). Používa sa olivový olej posvätený biskupom na Zelený štvrtok.

Pomazanie chorých nie je sviatosťou iba pre tých, čo sa ocitajú v posledných chvíľach života. Preto vhodný čas na jej prijatie je už vtedy, keď veriaci začína byť pre chorobu alebo starobu v nebezpečenstve smrti.

Ak chorý, ktorý prijal pomazanie, opäť nadobudne zdravie, môže v prípade ďalšej ťažkej choroby znova prijať túto sviatosť. Počas tej istej choroby možno sviatosť zopakovať, ak sa choroba zhorší. Je vhodné prijať pomazanie chorých aj pred ťažkou operáciou. To isté platí o starších ľuďoch, keď sa ich slabosť stupňuje.

Táto Pánova pomoc chce prostredníctvom sily jeho Ducha priviesť chorého k uzdraveniu duše, ale aj k uzdraveniu tela.

Láska ide nielen cez žalúdok (alebo Ako sme slávili Národný týždeň manželstva)

Národný týždeň manželstva je súčasťou medzinárodnej kampane *Marriage week international*. Týždenná iniciatíva na podporu manželstva prebieha v týždni osláv sv. Valentína. Na Slovensku sa organizuje od roku 2011.

Zakladateľom tejto aktivity je Richard Kane, ktorému redaktori oprávnené kladli otázku, či je človekom, ktorý má dokonalé manželstvo, na čo úprimne a jedno-ducho odpovedal: „Asi to tak bude, pokiaľ tým myslíte, že som dostatočne úprimný na to, aby som si priznal, že z času na čas svoju manželku sklame a rovnako i ona mňa. Keď sa to však stane, skrátka sa oprášime, navzájom si odpustíme a kráčame ďalej. A pokiaľ toto je pravdivým opisom dokonalého manželstva, tak potom také naozaj máme.“

Ústrednú myšlienku tohtoročnej kampane - **Vitamíny pre vzťah** - organizátori pretavili i do sprievodných aktivít, ako napr. výzdoba v oranžovo-žltých farbách (reakcia na motív kampane 2024) či pomaranč a citrón symbolizujúce vitamíny. V kázni pátra Juraja Ďurneka, SchP, počas sv. omše spojenej s obnovením manželských sľubov, ktorá bola slúžená v piaristickom kostole v utorok 13. februára 2024 o 18:30, zaznelo 7 vitamínov na posilnenie vzťahu manželov navzájom:

Vitamín L ako láska, Vitamín U ako úcta, Vitamín S ako sebakontrola, Vitamín Z ako zodpovednosť, Vitamín P ako pravda, Vitamín V ako viera, Vitamín Vi ako vízia páru.

Na záver dostali manželia radu - metódu na počúvanie, pretkanú nielen vyjadrením názoru, ale aj počúvaním a tichom. Sv. omšu hudobne sprevádzali Romana a Marián Púčíkovci, žalm zaspievala Miroslava Melicherčíková a čítanie a prosby prednášali manželia Korinekovi. Sprievodnými aktivitami bolo i chutné agapé po sv. omši, kde manželské páry dostali aj „vitamínový balíček“, záložku a ružu. Kto mal záujem, mohol sa odfotiť vo

„fotokútiku“ - seriózne alebo aj s vtipnými citátmi. Fotodokumentáciu zabezpečil Peter Melicherčík.

Ako vnímali tento čas účastníci? Manželia Jozef a Oľga ocenili krásne spoločenstvo počas sv. omše a celkovo organizáciu a chutné občerstvenie s legendárnym metrovým rezom: „Obnova manželských sľubov s vedomím, že sa Pán Boh k nám skláňa a v každom manželskom páre posilňuje stretnutie srdce na srdce, bolo pre mňa veľmi silné a osobné,“ vyjadrila Oľga. „Nám sa páčilo všetko,“ svorne odpovedali manželia Katarína a Juraj, „najmä to, že sme si mohli obnoviť manželský sľub a potom stráviť chvíle s priateľmi. Oceňujeme i možnosť odfotiť sa vo fotokútiku a ďakujeme za milú pozornosť od organizátorov.“ Aktivitu k Národnému týždňu manželstva u piaristov pomáhali pripravovať členovia Piaristickej fraternity na Slovensku v spolupráci s pedagógmi piaristickej školy a študentami. Ďakujeme všetkým za vynaloženú námahu a príjemne strávený spoločný čas.

Text: Anežka Kútiková
Foto: Peter Melicherčík

Popol pozýva k pokore a pokániu

Pôstne obdobie sa začína Popolcovou stredou. V tento deň celebrant po homílii posväť popol a dáva ním na čelá veriacich znak kríža, prípadne sa týmto popolom posypáva hlava. Popol, ktorý sa používa počas obradov, vzniká spálením ratolestí posvätených na Kvetnú nedeľu predošlého roku.

Zvyk pálenia z bahniatok vychádza zo skutočnosti, že boli požehnané v Nedeľu utrpenia Pána a majú nám pripomínať, čo Pán urobil z lásky k nám, aby nás zmieril s Otcom. Pálenie bahniatok robí poverený veriaci (kostolník, člen farskej rady a pod.; u nás to bol tento rok člen farskej rady Pavel Bátora), ktorý ich spáli, preoseje a pripraví kňazovi na posvätenie.

Popol svojou ľahkosťou a tým, že je nepatrný, pozýva človeka k pokore a pokániu. Zvyk posýpania hláv poznáme už zo Starého zákona, keď sa ľudia obliekali do vrecoviny a posýpali si hlavu popolom. Tertulián (žil na prelome 2. a 3. stor.) hovorí o kresťanoch, že robili pokánie v kajúcom rúchu a popole. V stredoveku ešte pred 10 stor. je známy zvyk posypať popolom hlavu hriešnikom v rámci kajúceho úkonu a vyviesť ich z kostola. Od 10. stor. sa posýpali hlavy všetkých prítomných na znak, že každý márobiť pokánie.

Obrad verejného pokánia v Cirkvi postupne zanikol, ale posýpanie hláv popolom ostalo ako trvalý zvyk. Jeho zmysel vysvetľujú slová, ktoré ten obrad sprevádzajú: „Pamätaj, že prach si a na prach sa obrátiš.“ (Gn 3,19) alebo „Kajajte sa

a verte evanjeliu.“ (Mk 1,15) Tieto vyjadrenia chcú poukázať na to, že život je krátky a máme ho využiť dobre. Máme pamätať na to, že sme smrteľní a úprimnou kajúcnosťou sa snažiť dosiahnuť odpustenie hriechov, začať nový život - a tak sa podobat' vzkriesenému Pánovi.

Text: Jozef Repko

Foto: Pavel Bátora

POZVÁNKA

Pozývame vás na muzikál
POVOLANIE PÁPEŽ

Streda 29. 5. 2024 o 18:30 hod.,
Divadlo Andreja Bagara v Nitre.
Odchod autobusu cca o 15:00 hod.
Cena vstupenky: 20 €, doprava: 7 €
Prihlášky v sakristii farského kostola.

Novinky z piaristickej školy

Z piatakov raz budú možno včelári

Deň polročného vysvedčenia piatáci využili hodinu dejepisu na návštevu Hornonitrianskeho múzea. Pán Vingárik deťom najprv vysvetlil, aké pamiatky uchováva a ochraňuje regionálne múzeum, potom ich s veľkým zánietením previedol aktuálnou výstavou Včelárstvo a perníkárstvo na hornom Ponitří, ktorá prezentuje vývoj včelárstva v prievidskom regióne od najstarších čias až po dnešok.

Karneval Noemova archa

V nedeľu 4. februára v popoludňajších hodinách sa v priestoroch jedálne piaristickej školy konal karneval pod názvom Noemova archa. Páter Peter Valachovič so svojím tímom animátorov si pre deti pripravil výborný program, na ktorom sa pred záverom fašiangov ešte všetci dobre zabavili.

Prievidza, toto je moje mesto

Pod týmto názvom vyhlásilo CVČ výtvarnú súťaž pri príležitosti 910. výročia vystavenia Zoborskej listiny. Do súťaže sa zapojili tretiaci a štvrtáci zo ZŠ a tu sú výsledky: 1. miesto získala Nela Vlniešková, 3. miesto si odniesli Rebeka Protschková a Leo Beňo.

A Slovo bolo u Boha

Koncom januára sa v Trenčíne konalo krajské kolo recitačnej súťaže ...a Slovo bolo u Boha. Poslaním súťaže je vytvárať a prehlbovať záujem o hodnotnú literatúru a kultivovať vzťah k rodnej reči. Hodnoty piaristického sveta v kategórii próza presvedčivo reprezentovali žiačky Magdaléna Hudecová zo septimy a Gréta Zemančíková zo IV. A. Obe sa umiestnili na 2. mieste.

Iuvenes Translatores 2024

Natália Korineková zo sexty urobila v rámci súťaže Iuvenes Translatores 2024

Karneval Noemova archa

Výtvarná súťaž Prievidza, toto je moje mesto

Recitačná súťaž A slovo bolo u Boha

najlepší preklad textu z angličtiny do slovenčiny. Čaká ju slávnostné oceňovanie na Zastúpení Európskej komisie na Slovensku v Bratislave a týždňový pobyt v Bruseli na Youth Week v apríli tohto roka.

Piatačky rady recitujú

Dňa 2. februára 2024 sa na 2. stupni ZŠ zrealizovalo školské kolo recitačnej súťaže Hviezdoslavov Kubín. Do súťaže sa s veľkým záujmom zapojili piatačky a ukázali, že talent im nechýba. Do okresného kola postupujú dve dievčatá z 5. A - Zoja Fialková bude školu reprezentovať v prednese poézie a Kristína Orlíková v prednese prózy.

Prvé miesto v dejepisnej olympiáde

V dejepisnej olympiáde dosahuje PSSFH vynikajúce výsledky už 11 rokov. Tento rok bol opäť mimoriadne úspešný. Matúš Batora, žiak 7. A triedy, získal v okresnom kole olympiády, ktoré sa konalo 5. februára 2024, v konkurencii 25 súťažiacich 1. miesto.

Úspech v Olympiáde zo slovenského jazyka

Úspech mala naša škola aj v krajskom kole Olympiády zo slovenského jazyka. Sophia Laluhová zo septimy tu získala 1. miesto a postúpila tak do celoštátneho kola.

Deň otvorených dverí

Vo štvrtok 15. februára mali všetci záujemcovia o štúdium na piaristickej škole možnosť navštíviť jej priestory a informovať sa o možnostiach štúdia v nej. Materská a základná škola bola návštevníkom prístupná od 10:00, gymnázium a stredná odborná škola od 12:00.

Máme v škole majsterku

Nela Chrenková z 8.A sa v polovici februára stala majsterkou Slovenska v zjazdovom lyžovaní (slalom) v kategórii mladšie žiačky. Jej spolužiačka Natália Henčelová skončila v tej istej kategórii na 7. mieste.

Text: Mário Orság, foto: archív školy

Matúš Batora vyhral dejepisnú olympiádu

Sophia Laluhová zvíťazila v olympiáde zo slovenčiny

Majsterka SR v lyžovaní Nela Chrenková

Pôstne obdobie u gréckokatolíkov

Nie je zlé si pripomenúť to, čo sme už raz rozoberali v gréckokatolíckej rubrike. Sme v Pôstnom období, a tak si povieme znova o pôste z pohľadu východných kresťanov. Čo je teda Pôstne obdobie pre gréckokatolíkov? A aké sú jeho špecifiká?

Stručná história štyridsiatnice

Už prvé kresťanské spoločenstvá si v deň židovskej Paschy pripomínali Kristovo utrpenie a smrť a v tento deň dodržiavali pôst. Podľa historických prameňov tento tzv. paschálny pôst dodržiavali niektorí jeden deň, iní dva dni, iní ešte dlhšie.

V 2. a 3. stor. sa postupne pôst presunul na obdobie pre Paschou, tzv. predpaschálny pôst. V 3. stor. v niektorých cirkvách predpaschálny pôst trval celý týždeň. Tento týždeň dnes nazývame Strastný týždeň (alebo Veľký týždeň) a je to týždeň pred Veľkou nocou.

Koncom 3. stor. už veľký pôst trval do 40 dní. Od 4. stor. máme prvé jasné svedectvá o štyridsaťdennom predpaschalnom pôste (Nicejský koncil). Hoci v 4. stor. sa už Štyridsiatnica ustálila v Cirkvi na Východe i na Západe, nemala ešte presný názov a nebola zavedená jednotne. Na Západe sa Veľkopôstne obdobie rozšírilo neskôr ako na Východe.

Podľa starodávnej tradície sa soboty a nedele vo Východnej cirkvi nepovažujú za pôstne dni. Aby sa dosiahlo číslo 40, pôst sa predĺžil zo šiestich na sedem týždňov. Západná (Latinská cirkev) mala šesťtýždenné Veľkopôstne obdobie, nakoľko aj sobotu počíta do pôstnych dní; veľký pôst mal teda aj na Západe iba 36 dní. Aby sa dosiahlo plných 40 dní pôstu, Západná cirkev v 7. stor. pridala ešte štyri dni na začiatok pôstu. Západná cirkev začína svoje Veľkopôstne obdobie na Popolcovú stredu; Východná o dva dni skôr.

Symbolika dĺžky pôstu

Vo Východnej cirkvi trvá pôst prakticky 36 a pol dňa. Sedem týždňov pôstu bez sobôt a nedeľ tvorí ($7 \times 5 =$) 35 dní. K tomu treba prirátať ešte Veľkú sobotu a polovicu

noci pred sviatkom Paschy, ktorá sa tiež ešte považuje za pôstny čas. (Preto napr. v Západnej cirkvi, v regiónoch, kde je zvyk svätiť na Veľkú noc jedlá, veriacim je dovolené požívať tieto posvätené jedlá už v sobotu večer, kým vo Východnej cirkvi až na veľkonočnú nedeľu ráno). Veľký pôst v Gréckokatolíckej cirkvi teda trvá 36,5 dňa, čo predstavuje jednu desatinu roka.

Pôstna disciplína

Podľa Pôstnej disciplíny Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku (schválenej Radou hierarchov) je prvý deň Štyridsiatnice a piatok Veľkého týždňa (Veľký piatok) prísny alebo strohý pôst, t.j. platí zdržanlivosť od mäsa, mlieka a vajec s pôstom - teda je dovolené raz za deň sa najesť do sýta a pripúšťa sa najviac dvakrát malé občerstvenie. V stredu a piatky počas Štyridsiatnice sa zachováva zdržanlivosť od mäsa (požívajú sa bezmäsité pokrmy). V Pôstnom období sa nezdobia oltáre kvetmi. Počas celej Štyridsiatnice sa používa tmavočervená liturgická farba bohoslužobných rúch a oltárnych plachiet.

Liturgické špecifiká - aliturgickosť

Ďalšie špecifikum Východnej cirkvi oproti Západnej je aliturgickosť v pôstne dni. Eucharistia na Východe má viac charakter slávenia (svadby), kým na Západe sa viac pociťuje obetný charakter sv. omše. Preto v pôste Východná cirkev obmedzuje toto slávenie len na soboty, počas ktorých spomína svojich zosnulých (tzv. zádušné soboty) a na nedele, ktoré sú dňom Pána, Veľkou nocou týždňa. Tieto dni nie sú pôstne (čo sa týka liturgickej disciplíny).

V týždni sa teda Eucharistia v pôste ne-slávila. Preto bola ustanovená tzv. Liturgia

vopred posvätených darov, ktorá sa pripisuje sv. Gregorovi rímskemu pápežovi. Je to vlastne večiereň (večerná modlitba, večpery), pri ktorej sa rozdáva Eucharistia, ktorú kňaz konsekroval v predchádzajúcu nedeľu.

Z www.grkatba.sk spracoval o. Jozef Durkot

Koliva u gréckokatolíkov - sladké pôstne jedlo zo pšenice, orieškov, medu a ovocia.

Modlitba sv. Efréma Sýrskeho, ktorú sa Východná cirkev modlí počas celého Pôstu viackrát do dňa:

*Pane a Vládca môjho života,
odním odo mňa ducha
znechutenosti, nedbalosti,
mocibažnosti a prázdnych rečí.
Daruj mne, svojmu služobníkovi,
ducha miernosti, poníženosti,
trpezlivosti a lásky.
Áno, Pane a Kráľu, daj,
aby som videl vlastné prehrešenia
a neposudzoval svojho brata,
lebo ty si požehnaný na veky vekov.
Amen.*

Pápež František vyhlásil Rok modlitby

Svätý Otec František oznámil slávenie Jubilejného roka 2025 v liste, ktorý podpísal na spomienku Lurdskej Panny Márie 11. februára 2022. Motto Jubilejného roka znie: Pútnici nádeje. Jubileum v roku 2025 bude 27. riadnym jubileom v dejinách Cirkvi.

Prvé jubileum vyhlásil Bonifác VIII. v roku 1300. Klement VI. v roku 1350 rozhodol, že sa budú sláviť každých sto rokov. Pavol II. bulou z roku 1470 stanovil, že jubileum sa má konať každých 25 rokov. Posledný riadny Jubilejný rok bol vyhlásený svätým Jánom Pavlom II., keď vyhlásil Veľké jubileum 2000 pri vstupe do Tretieho milénia.

Príprava na Jubileum

Jubileum ponúka veriacim možnosť získať úplne odpustky pre seba alebo pre zosnulých; je to rok zmierenia a obrátenia, solidarity a oddanosti spravodlivosti v službe Bohu a svojim bratom a sestrám. V spojitosti s týmto jubileom nás pápež František

vyzýva, aby sme zintenzívnili svoju modlitbu, aby sme prežili tento čas milosti a zakúsili silu Božej nádeje. Preto aj 21. januára 2024 vyhlásil „Rok modlitby“ - rok venovaný znovuoobjaveniu veľkej hodnoty a absolútnej nevyhnutnosti modlitby. Počas tohto roka sa budeme snažiť znovu objaviť ústredné miesto modlitby v diecézach sveta. Pomôžu nám v tom aj nástroje, ktoré poskytuje Dikastérium pre evanjelizáciu. V rámci prípravy na Svätý rok 2025 sú diecézy pozvané podporovať chvíle individuálnej a spoločnej modlitby. Navrhujú sa „modlitebné púte“ k jubileu alebo itineráre škôl modlitby s mesačnými alebo týždennými etapami,

ktorým predsedajú biskupi a do ktorých sa zapája celý Boží ľud.

Pápež František zdôvodňuje tento čas zasvätený modlitbe týmito slovami: „V našich časoch sa čoraz silnejšie prejavuje potreba skutočnej spirituality, ktorá by dokázala odpovedať na veľké otázky objavujúce sa v našom živote každý deň. Sú vyvolané aj scenárom vývoja sveta, ktorý rozhodne nie je pokojný.“ Hovorí tiež: „Som si istý, že biskupi, kňazi, diecézy a katechéti nájdu v tomto roku najvhodnejšie spôsoby, ako postaviť modlitbu do základu ohlasovania nádeje, ktorú chce Jubilejný rok 2025 rozozvučať v tomto nepokojnom čase.“

Poznámky o modlitbe

Aby sme tento rok prežili naplno, Dikastérium pre evanjelizáciu vydá sériu „poznámok o modlitbe“, aby sa hlboký vzťah s Pánom opäť dostal do centra pozornosti prostredníctvom mnohých foriem modlitby prítomných v bohatej katolíckej tradícii. Túto sériu, ako aj celý Rok modlitby, predstavil v utorok 23. januára na Tlačovej kancelárii Svätej stolice Mons. Rino Fisichella, prefekt Dikastéria pre evanjelizáciu, ktorý zdôraznil, že „rok modlitby má podporiť vzťah s Pánom a ponúknuť chvíle skutočného duchovného odpočinku. Má byť oázou ďaleko od stresu každodenného života, kde sa modlitba stane pokrmom pre kresťanský život viery, nádeje a lásky.“

Na tento účel vydáva Dikastérium aj viacero publikácií, okrem iného aj sériu

kníh, ktoré pripravila Sekcia pre základné otázky evanjelizácie vo svete a do konca apríla bude publikovaných všetkých osem častí. Ako čítame v nôte Dikastéria, ide o „sériu drobných textov skúmajúcich rôzne rozmery kresťanského úkonu modlitby, pod ktoré sa podpísali medzinárodne uznávaní autori“. Autorom prvej publikácie je kardinál Angelo Comastri, emeritný arcikňaz Baziliky sv. Petra.

Na základe týchto podnetov aj KBS v Nimnici (25. a 26. januára 2024) oznámila, že usmernenia k Jubileu Vatikán predstaví v bule, ktorú bude v máji promulgovat' pápež František. „Následne na slovenskej úrovni predstavíme webstránku, kde bude k dispozícii logo, oficiálna modlitba a ďalšie podnety. Pozývame však už teraz všetkých, aby sme tento čas, ktorý nás pripraví na Jubileum, očakávali v modlitbe.“

K tomuto sa chceme pripojiť aj my na stránkach nášho časopisu, kde by sme chceli ponúknuť niektoré podnety, ktoré nám pomôžu vstúpiť do rôznych rozmerov modlitby. Ako sa vyjadril pápež František 7. februára 2024 na sociálnych sieťach: „Modlitba nám dáva silu ísť vpred, prekonávať strach, uzrieť aj v temnote spásu, ktorú pripravuje Boh. Modlitba navyše priťahuje Božiu spásu.“

Na základe správ z TK KBS v mesiacoch
január a február 2024 spracoval
Jozef Repko, farár

„Ked' sa modlíme, často si myslíme, že Boh nás počúva len vtedy, keď nám dá to, o čo prosíme. Modlitba však značí viac. Je to dôverný priateľský vzťah medzi dvoma bytosťami, ktoré sa navzájom milujú - mnou a Ježišom. To je základná podstata modlitby.“

Elias Vella

Nezabúdajme počas Pôstu na Ukrajinu

Konflikt na Ukrajine trvá už dva roky a tak trochu nám zovšednel. Ale na Ukrajine stále trpia ľudia. Každý deň rastie počet zabitých, zmrzačených a traumatizovaných vojnou. Väčšina rodín je rozdelená, pretože muži sú v armáde a ženy s deťmi odišli z mesta alebo dokonca z krajiny.

Stále pribúdajú rodiny, v ktorých sú zabíť, ťažko zranení alebo nezvestní. Tisíccky detí z Ukrajiny bolo unesených, tisíccky vojakov je nezvestných. Život ich rodín je neustálym utrpením.

Ťažká situácia

Pre ľudí v zahraničí je ťažké predstaviť si, čo sa tam deje. Niektorí sú v pokušení uveriť, že všetko sa už skončilo, ale každý deň zomierajú stovky vojakov aj civilistov. „Situácia na fronte je horšia ako očistec, je tam veľa ľudí, ku ktorým sa nemôžeme dostať, dokonca ani doniesť jedlo či vodu,“ povedal nuncius na Ukrajine arcibiskup Visvaldas Kulbokas.

Na okupovaných územiach bola Ukrajinská gréckokatolícka cirkev zatlačená do podzemia. V tejto časti Ukrajiny už nie sú žiadni katolícki kňazi. Na okupovaných územiach v okolí Záporožia ruské úrady vydali osobitný dekrét, ktorým zakázali existenciu Ukrajinskej gréckokatolíckej cirkvi a skonfiškovali jej majetok.

Katolícka cirkev na Ukrajine však naďalej robí, čo môže. Poskytuje psychologickú podporu traumatizovaným ľuďom. Pomáha deťom, rodinám a tým najchudobnejším, aby nepodľahli beznádeji a zúfalstvu. Milióny ľudí na Ukrajine trpia núdzou. Stratili svoje domovy a svojich blízkych. Potrebujú materiálnu a duševnú podporu. Približne sedem miliónov Ukrajincovej je postihnutých nedostatkom potravín, najmä v okruhu 50 km od frontovej línie.

Podľa arcibiskupa Ševčuka koordinovaná medzinárodná pomoc zatiaľ umožnila zázrak: „Minulý rok sme dokázali odolať najväčšej humanitárnej kríze od druhej svetovej vojny. Teraz však počiatočná eufória z pomoci pre Ukrajinu vyprcháva.“

Možnosti pomoci

Prosím, nezabúdajme na týchto trpiacich bratov a sestry. Ako im môžeme pomôcť? V katolíckom mládežníckom centre Pidlyute v Ivano-Frankivsku na západnej Ukrajine je ubytovaných 98 žien a detí. Nemajú sa kam vrátiť, pretože ich domy a mestá boli zničené. My ich môžeme zachrániť pred hladom a dať im dôstojné ubytovanie. Už 21 € pomôže uživiť jednu osobu na mesiac. Sestry benediktinky, ktoré inak žijú v klauzúre a tichu, prijali v kláštoroch v Žytomyri a Solonke pri L'vove ľudí, ktorí utiekli pred vojnou. Starajú sa o nich s láskou a oddanosťou, napodobňujúc Krista. Pomôžme im zvládnuť základné výdavky, aby mohli ďalej slúžiť. 42 € pokryje životné náklady jednej sestry na jeden mesiac.

Viac o možnosti pomoci nájdete na:

www.acnslovensko.sk/post-pre-ukrajinu/
Ďakujeme všetkým dobrodincom za akúkoľvek pomoc, ktorá pomôže zmierniť utrpenie ukrajinských ľudí.

Elena Cagánová, členka Klubu priateľov misií

Foto: www.acnslovensko.sk

Dnes na slovíčko s Lukášom Kútnym, lektorom vo farnosti Prievidza-mesto

Cítil som v sebe túžbu byť nejako osožný vo farnosti

V tomto čísle Bartolomeja by sme vám chceli viac priblížiť službu lektorov v našej farnosti. Ponúkame vám preto aj rozhovor s jedným z nich, s Lukášom Kútnym.

▪ **Viem, že pôvodom si z inej farnosti. Tým, ktorí ťa nepoznajú, prezrad', odkiaľ pochádzaš a či si bol aktívny aj v živote tamorejšej farnosti.**

Áno, som pôvodom z Nitrianskeho Rudna, kde som odmalička miništroval. Ako aktívneho miništranta ma kamarát pozval, aby som bol animátorom na eRko táboroch pre deti. Tu som pôsobil asi 10 rokov a zhodou okolností som tu aj, nazvime to Božím riadením, spoznal svoju manželku.

▪ **Si jedným z mála mladších mužov v kolektíve lektorov našej farnosti. Ako si sa k tejto službe dostal?**

Pozvanie k lektorstvu prišlo tak trochu samo - Pán si ma do tejto služby pozval. Cítil som v sebe túžbu byť nejako osožný vo farnosti, v ktorej žijem. Preto som išiel za vtedajším pánom dekanom Vladimírom Slovákovi a spýtal som sa, či by som sa mohol zapojiť do služby čítania

Božieho slova. O pár dní mi prišlo pozvanie na lektorský kurz, ktorý sa v tom čase mal konať. A tak som sa dostal do komunity skvelých ľudí, ktorí v Prievidzi pôsobia v tejto službe pri svätých omšiach.

▪ **Ako sa pripravuješ na svoju službu čítania Božieho slova počas slávania svätých omší?**

Veľmi mi pomohol úvodný lektorský kurz a jednoduché rady, ktoré nám tam dali - ako napríklad to, že musíme rozumieť, o čom je samotná bohoslužba slova: o posolstve. A posolstvo musí byť zreteľné. Čiže aj lektor musí mať zreteľný prejav.

Na začiatku som mal problém, že mi nebolo dobre rozumieť, ale potom som si našiel v tom systém. V deň vopred sa pripravujem tak, že si viackrát prečítam samotné čítanie. Ak mám čas, niekedy sa aj nahrám a vypočujem si to po sebe,

Lukáš slúžil ako animátor v eRko táboroch

V súčasnosti pôsobí vo farnosti ako lektor

aby som vedel, kde mám ešte zabráť. To je taká technická príprava.

Potom je duchovná príprava. Pred samotnou liturgiou sa pomodlím modlitbu pred duchovným čítaním - pozvem Ducha Svätého, aby si zo mňa spravil svoj nástroj komunikácie. A tesne pred tým, ako vykočím k ambóne, poviem si v duchu: „Pane, aj keď som nehodný, daj, aby som dôstojne predniesol tvoje slovo.“

▪ **Službu lektora mávaš každú druhú nedeľu v Mariánskom kostole. Ako to vieš skombinovať s tým, že si otcom mladej rodiny?**

Je to najmä o komunikácii s manželkou. Najstaršia dcéra tento rok začala chodiť do piaristickej školy a spievať v spevokole Rosnička. Preto aj tejto novej potrebe musíme hľadať v rodine svoje miesto. Keď mám službu v Mariánskom kostole, manželka niekedy ide s ostatnými deťmi na detskú svätú omšu u piaristov. Vždy sa dopredu dohodneme, naplánujeme si to a potom to nie je žiadny problém.

Samozrejme, niekedy sa stane, že časovo mi koliduje služba napríklad s rodinným výletom alebo dovolenkou. Ale naša farnosť má úžasnú komunitu lektorov, kde na požiadanie vždy nájdem niekoho, kto ma v službe na ten daný termín zastúpi.

▪ **Svätý Pavol v Liste Hebrejom píše:**

„Božie slovo je živé a účinné, ostrejšie ako akýkoľvek dvojsečný meč.“ (Heb 4,12) Máš vo svojom živote nejaké silné momenty, keď ti Božie slovo obzvlášť pomohlo odrovnať nepriateľa, ktorý nás obchádza ako revúci lev?

Ja sa skôr držím toho, čo píše evanjelista Matúš: „Ale keď vás vydajú, nestarajte sa, ako a čo budete hovoriť, lebo v tú hodinu vám bude dané, čo máte povedať. Vedť to už nie vy budete hovoriť, ale Duch vášho Otca bude hovoriť vo vás.“ (Mt 10,19-20) Toto je pre mňa veľmi oslobodzujúce, lebo viem, že keď bude chcieť povedať niečo Pán skrze mňa, bude mi dané, čo mám povedať. Zároveň viem, že ak mi nič nebude dané, mám byť ticho. (Úsmev.)

▪ **Ten, kto by sa možno rád pridol k službe lektora vo farnosti, má v mysli často pochybnosti - bojí sa napríklad trémy alebo že sa zakokce. Ako by si povzbudil takéhoto nerozhodného farníka, aby sa nebál vykočovať a prihlásil sa tiež do tejto služby?**

Aj ja som si kládol otázku, či mám na to, aby som robil lektora. Vedť sa často kokcem, niekedy slová zle vyslovujem. Rozmýšľal som, či to nebude nedôstojné. Ale Pán si ma pozval k tejto službe, tak som si povedal, že vie, čo robí. Lektora robím už niekoľko rokov, ale aj po tých rokoch

S dcérou Katkou na potulkách v prírode

Lukáš s manželkou Barborkou a ich deťmi

takmer vždy trochu cítim nervozitu. Po-chopil som, že je to normálne a vedomie tejto skutočnosti mi pomáha aj v profesijnom živote.

S radosťou musím povedať, že ma táto služba duchovne naplňa. Veľmi som si obľúbil Starý zákon a hlbšie chápem to, ako prišiel Kristus naplniť zákon a nie ho zrušiť (Mt 5,17). Je to asi veľmi individuálne, ale aj toto môže život obohatiť, ak sa niekto pridá do tejto služby.

Určite povzbudzujem všetkých, ktorí by mohli byť nápomocní ako lektori. Ak niekto cíti túžbu alebo volanie byť účastný na bohoslužbe, práve bohoslužba slova je priam ako stvorená pre nás, laikov, aby sme ako lektori čítali Božie slovo.

Za rozhovor ďakuje Tomáš Tines.

Foto: archív Lukáša Kútneho

Lukáš Kútny (34) vyrastal v Nitrianskom Rudne. Študoval na STU v Bratislave, na Fakulte elektrotechniky a informatiky. V súčasnosti pracuje ako projektant. Formovalo ho prostredie eRka - Hnutia kresťanských spoločenstiev detí, v ktorom pôsobil ako animátor na letných táboroch. Tu sa spoznal aj so svojou manželkou Barborou. Má tri deti - staršiu dcéru a dvoch mladších synov. Od roku 2015 žije v Prievidzi, kde sa prihlásil do služby lektora vo farnosti Prievidza-mesto.

...tri otázky pre Moniku Ondrejcovú, lektorku v kostole piaristov

K službe lektorky v kostole piaristov sa dostala len nedávno - na jeseň minulého roka. Ako sa s ňou zžila? A pozvala by do nej na základe svojich prvých skúseností aj iných? Na otázky redakcie odpovedá Monika Ondrejcová.

1

Ako si sa dostala k službe lektorky?

Oslovila ma moja priateľka, ktorá bola v tejto službe, či by som ju od septembra 2023 nenahradila, pretože sa jej zmenil harmonogram, a keďže má školopovinné deti, musí prispôbiť čas a starostlivosť im. Bola som zvyknutá chodiť na ranné sväté omše aj cez týždeň, nevidela som v tom teda žiadny problém. Túto ponuku som s radosťou prijala.

Následne som mala stretnutie s Petkou Humajovou, ktorá má na starosti službu lektorov na ranných sv. omšiach u piaristov. Vysvetlila mi potrebné veci, upozornila ma, na čo si treba dávať pozor, prvýkrát na mňa aj dohliadla a usmernila ma a následne som začala v tejto službe fungovať naplno.

2

Čo ti táto služba dáva?

V prvom rade by som povedala, že pre moje srdce je naozaj obrovským darom, že máme možnosť ísť denne na svätú omšu. A keď sa zamyslíme nad tajomstvom svätej omše, za možnosť fyzického stretnutia s Ježišom, je pre mňa veľkým potešením a cťou byť účastná na slávení Eucharistie a aspoň takou trochou, ako je prečítať kúsok z Božieho slova, prispieť a prejaviť tým Bohu vďaka za všetko, čo v mojom živote koná.

V druhom rade by som podotkla tiež to, že vďaka tejto službe rastiem v disciplíne a zodpovednosti. Keďže mám na starosti jeden deň v týždni, a to stredu, musím prísť ráno na svätú omšu či sa mi chce, alebo nechce ráno vstávať; či som unavená, alebo preťažená (samozrejme, s výnimkou choroby). Je rozdiel chodiť na ranné sväté omše, ako sa vám hodí a máte chuť; a chodiť tam vtedy, keď máte aj určitú povinnosť (službu), ktorej ste povedali „áno“.

3

Čo by si odporučila tým, ktorí tiež rozmyšľajú o tom, že by sa zapojili do tejto služby?

Myslím si, že veľa ľudí má z čítania v kostole obavu, strach alebo tiež pociťujú hanbu vystúpiť pred množstvom ľudí, čo bol aj môj prípad. Ale chcem naozaj povzbudiť každého jedného, ktorému srdce plesá pri pomyslení na túto službu, že možno práve aj prostredníctvom jeho prednesenia textu sa Božie slovo začne vrývať do srdiec farníkov. Prajem všetkým, ktorí nad touto službou uvažujú, aby jediným radcom v ich rozhodovaní bola hlavne radosť zo služby Bohu a odvaha prekonávať samého seba pre Ježiša. O ostatné sa on postará.

-red-

Foto: archív Moniky Ondrejovej

Podmienky pre službu lektora

1. Má to byť človek dobrej povesti, teda s usporiadaným životom podľa zásad evanjelia a Cirkvi.
2. Nesmie byť v nejakom kánonickom treste (exkomunikovaný, v uvalenej podmienke...) alebo žiť v neregulárnom vzťahu.
3. Má to byť človek, ktorý sa aktívne zúčastňuje na živote vo farnosti.
4. Absolvoval patričnú prípravu - lektorský kurz. (Existuje tiež možnosť vypočut' si nahrávky *Kurz lektorov a žalmistov* na stránke Katolíckeho biblického diela na odkaze <https://kbd.sk/kurz-lektorov-a-zalmistov-radio-maria/>)
5. Má zručnosti na ohlasovanie Božieho Slova (číta prirodzene a zrozumiteľne).

Kontaktná osoba pre službu lektorov
vo farskom kostole:
Tomáš Tines - 0904 332 207

Kontaktná osoba pre službu lektorov
v piaristickom kostole:
Peter Šimkovič - 0948 443 480

Zhrnutie pravidiel pre lektorov

V knihe *Liturgické čítania na každý deň* sa píše: „Čítanie Božieho slova je veľká a zodpovedná úloha a zároveň veľké významenie, preto si čítanie Božieho slova v kostole vyžaduje dobrú prípravu už doma, aby sa Božie slovo čítalo dôstojne, zrozumiteľne a s pochopením textu.“

Z dôvodu uľahčenia prípravy na službu lektora vám prinášame súhrn pravidiel, ktorých by sa mal lektor čo najviac držať:

1. Možnosť čítať Božie slovo pri bohoslužbe je výsadou. Treba k nemu pristupovať s veľkou zodpovednosťou a pokorou a radosť sa z neho. Lektorská služba prehlbuje duchovný život.
2. Je dobré si text doma prečítať aj nahlas - najlepšie i pred nejakým poslucháčom, pretože je náročné prečítať text správne hneď na prvý raz.
3. Poslucháč pri počúvaní čítania nevníma jednotlivé slová, ale ucelené predstavy. Lektor musí mať pri prednese text jasne rozčlenený na myšlienkové celky.
4. Dať dôraz na správne slovo vety nie je vecou náhody, ale pochopenia. Ak

textu rozumieme, zdôrazníme v ňom to, čo je podstatné, dobre aj pri prednese.

5. Pri čítaní treba dodržiavať správnu melódiu reči. Tá spolu s prízvukom a striedaním tempa dodáva vetám živost' a farbu.
6. Je dobré hovoriť prirodzene, pretože hlas znie najlepšie v jeho prirodzenej polohe.
7. Lektor nemá čítať rýchlo a má vyslovovať zreteľne, robiť na správnych miestach prestávky a dýchať pokojne. Ľudia potrebujú „stíhať“ Božie posolstvo vnímať.
8. S poslucháčmi je potrebné nadviazať očný kontakt. Lektor nečíta pre seba, ale pre iných. Zvyčajne sa na ľudí pozrie pred začiatkom čítania a potom i pri každom novom odstavci.
9. Ľudia „nepočúvajú“ len ušami, ale aj očami. K lektorskej službe preto patrí i vhodné oblečenie a správny postoj lektora. Má byť oblečený slušne, k ambóne kráčať pokojne, stáť pevne na oboch nohách a s lekciónárom (lektorskou knihou) zaobchádzať úctivo.
10. Dobrý lektor dbá tiež na čistotu svojho materinského jazyka, pretože istým

spôsobom je v tomto smere pre druhých „učiteľom“. Dáva si pozor na nárečia a slangové návyky, vyslovuje podľa pravidiel spisovnej slovenčiny.

11. S mikrofónom zaobchádza lektor opatrne a jemne. Číta vo vzdialenosti približne 20 - 30 cm od neho, neschováva sa zaň, vie s ním manipulovať i hovoriť doň.

Všetky tieto veci sa dajú naučiť a nadobúdajú sa najmä praxou. Potrebné je teda urobiť najmä ten prvý krok - набраť odvahu. A potom je už postavený základ, na ktorom sa dá stavať.

-red-

Foto: archív redakcie
(Spracované podľa publikácie Patnásť pravidiel pro lektory od Ladislava Simajchla)

Stvorenie pre nebo

Prvá myšlienka, ktorá sa mi spojila s témou „Stvorenie pre...“, bola skúsenosť z detstva, keď sme doma na záver rannej a večernej modlitby viedli krátky dialóg, kde zazneli otázky o základných pravdách našej viery: Boh je len jeden. V ňom sú tri osoby: Otec, Syn a Duch Svätý.

Tretia otázka znela: „Na čo sme na svete?“ Odpovedali sme: „Aby sme Boha poznali, jeho milovali, jemu slúžili a po smrti prišli do neba.“ To by mal byť cieľ každého ľudského života.

Sila spojenia s Kristom

Apoštol Pavol hovorí: *„Lebo spasení ste milosťou skrze vieru; a to nie je z vás, je to Boží dar: nie zo skutkov, aby sa nik nevystatoval. Ved' sme jeho dielo, stvorenie v Kristovi Ježišovi pre dobré skutky, ktoré pripravil Boh, aby sme ich konali.“* (Ef 2, 8-10)

Týmito slovami nás vovádza do opisu Božieho plánu spásy, ktorý sa uskutočnil vďaka Kristovi.

Prostredníkom spásy je Ježiš Kristus, ktorý prijal na seba naše ľudské telo. Svojou smrťou zvíťazil nad našou smrťou a svojím zmŕtvychvstaním nám otvoril bránu vzkriesenia. Iba vďaka nekonečnej Božej добрote bolo celé ľudstvo pripojené ku Kristovmu víťazstvu.

V sile tohto spojenia s Kristom sú pre Boha Otca celé dejiny sveta jedinými veľkými dejinami Ježiša Krista. V porovnaní s veľkorysťou Božou láskou je všetko ľudské ničím. Ved' človek sa stáva novým stvorením a všetko, čo koná, nie je ničím iným ako prejavom Božej milosti, ktorá v ňom pôsobí. To nás má privádzať k vďačnosti, k vďakyvzdávaniu - k eucharistii.

Tajomstvo domova

Ako veriaci by sme si mali uvedomovať, že celé dejiny ľudstva a vesmíru sú dejinami Kristovými. Všetko, čo bolo stvorené, pre neho bolo stvorené. Čo je mimo neho, je mŕtvym protirečením, je nebytím v bytí, je negáciou krásy, lásky,

pravdy života. Je hriechom, ktorý tu parazituje celou dĺžkou dejín.

Aký naivný je človek, ktorý sa nazdáva, že môže Ježiša Krista zo svojich dejín vymazať! Čo by mu potom zostalo? Ak neotvoríme svoje srdce celému Kristovi, celému jeho tajomstvu, nesmieme sa diviť, že uprostred hurhaja mocných tohto sveta, ustavične vyhlasujúcich, že je to ich svet, môžeme mať kdesi v tajnom kútiku srdca pocit, akoby sme tu boli cudzincami alebo len akýmisi trpenými podnájomníkmi.

Tajomstvo o našom domove v Ježišovi Kristovi však zostáva tajomstvom a musíme si k nemu hľadať dôverný osobný prístup ako k najintímnejšej záležitosti svojho života. To sa nedá nahradiť nijakou vedou, nijakou teológiou ani nijakou mocou, čo by bola aká svetová. Také domovské právo nám tu dáva len láska, ktorou sme uvedení do jednoty v Kristovi. Bez nej je tu každý cudzincom, i keby sme hneď násilnou mocou okupovali celú planétu alebo aj celý vesmír.

Nový život v Kristovi

Nový život v Ježišovi Kristovi má úplne nové kritériá a tým sa všetko mení. Normou tohto života sa stáva tichá, pokorná láska - vždy tým väčšia, čím viac jej bolo odpustené, a vždy ochotná nechať sa naplniť osobou Ježiša Krista.

Nový život vzkriesených spolu s Kristom je životom dobrých skutkov. Nie sú to skutky konané ako prostriedok k získaniu večnosti, pretože tú sme získali ako dar a už na nej máme podiel, ale sú to skutky, ktoré sú prejavom novej Božej moci. Boh ich vopred pripravil, takže kresťania, ktorí sa usilujú o to, aby žili novým spôsobom, len uplatňujú to, kým sú ako Božie dielo.

Motivácia k zodpovednému konaniu, ku konaniu dobra je tu opačná, ako sa s ňou obvykle stretávame. Nezdôrazňuje sa, ako všetko závisí na tom, koľko dobrých skutkov vykonáme. Naopak, pripomína sa nám, že sa môžeme angažovať v konaní dobra preto, lebo iba to má skutočne budúcnosť. Ako nám to pripomína sám Pán Ježiš: *„V nebi si zhromažďujte poklady; tam ich neničí ani mol' ani hrdza a tam sa zlo-deji nedobýjajú a nekradnú. Lebo kde je tvoj poklad, tam bude aj tvoje srdce.“* (Mt 6, 20-21)

Nie my, ale on

Naša budúcnosť teda nezávisí len na našej aktivite, ale práve konanie dobrých skutkov nám umožňuje žiť so zmysluplnou perspektívou a v nádeji. Vieme, že to, čo robíme, má najhlbšiu budúcnosť a zmysel. Tak sa človek stáva skutočným Božím stvorením v Ježišovi Kristovi. Boh chce záchranu človeka a neponechá ho napospas silám, ktoré by ho viedli k od-cudzeniu sa.

Žiť život v tejto perspektíve znamená uznať Boha za svojho Stvoriteľa a Otca, ktorý miluje každého človeka. Preto si zaslúži našu lásku. Slúžiť Bohu znamená rozhodnúť sa poslúchať ho ako Pána a Otca, z lásky. Boh je všade tam, kde sa ľudia milujú, starajú sa jeden o druhého a modlia sa.

Vieme však, že pre hriech a jeho následky, utrpenie a smrť, nie je život na zemi ani zd'aleka dokonalý. No aj tak je tu možné žiť plnohodnotne a šťastne. Potrebujeme sa naučiť dôverovať Bohu a spoliehať sa naňho. Ved' sme stvorení preto, aby sme dosiahli dokonalé a večné šťastie s Bohom v nebi, k čomu nás privádza láska a dobré skutky.

Text: Jozef Repko

Foto: Mária Melicherčíková

Použitá literatúra:

Petr Pokorný, List Efezským; Jozef Porubčan, SJ, Posolstvo, ako o ňom písal Pavol 3.

Láska sa nerozčuluje

Krásna a pravdivá myšlienka od sv. Pavla... Asi vedel, o čom bude písať. Téma, ktorá sa dotýka každého z nás.

Pavla niekoľkokrát v živote zachytával akýsi nepokoj. Preto slovo „rozčúlenie“, môže byť brané ako „rozrušenie“ či „vystupňovanie“. Ak chceme rozjímať nad touto témou lásky, tak je potrebné sa dostať na začiatok, kde sa píše o trpezlivej láske - o tom, čomu sa všetci učíme.

Rozčúlená a šomrajúca láska

Podráždenie, ktoré niekedy pociťujeme vo svojom vnútri, znamená, že naša vôľa narazila na prekážku. Bývame netrpezliví, urazíme sa, rozčúlíme, šomreme, kritizujeme, lebo sa nám napríklad nepodarilo dosiahnuť svoj cieľ. To sú symptómy, ktoré naznačujú, že naša láska potrebuje očistu. Trpezlivosť sa vždy preukáže v zatŕžkavacích situáciách, pretože táto čnosť existuje v závislosti od protivenstiev.

Príliš dobrá láska

Mali by sme robiť iba to, čo od nás žiada Boh, a preto mu sústredene načúvame, aby sme sa dokázali zbaviť všetkého, čo neprichádza od neho. Totiž samotná láska k Bohu a k blíznym sa u niektorých ľudí podobá otrockej túžbe po dokonalosti, čo vedie k perfekcionizmu a to bráni k láskyplnej slobode.

V evanjeliu je niekoľko vhodných príkladov reagujúcich na dokonalosť lásky, ktorá nemusí byť „osvietená“: „*Marta, Marta, staráš sa a znepokojuješ pre mnohé veci, a potrebné je len jedno.*“ (Lk 10,38-42) Potrebné je len jedno - počúvať ako Mária a nechať sa viesť. Nežiada sa od nás, aby sme robili čo najviac dobra, ale aby sme plnili Božiu vôľu. Láska nemusí spočívať v tom, v čom si ju predstavujeme my.

Zadúšajúca láska

Túžba slúžiť blížnemu dokáže niekedy

vyústiť aj do ohrozovania jeho slobody. Vždy dokážeme skomplikovať to, čo je úplne jednoduché, najmä ak sa hráme na úzkostlivého rodiča. Aj tie najlepšie úmysly sa niekedy ukážu ako neprimerané a nakoniec sa môžu stať neznesiteľnými. Otcova láska je taká skromná, že nám radšej ponecháva úplnú slobodu, než by nám mal nanútiť svoje dobrodenia. My si voči nemu budujeme synovský vzťah.

Emotívna láska

U niektorých ľudí láska vyvoláva silné emócie, ktoré vedú do ovládnutia blížneho. Táto extrémna pripútanosť spôsobuje príživníctvo spojené s vnútorným zmätkom, nerozvážnosťou, vzrušením, rozohnením a hlavne vnútorným nepokojom.

V takejto situácii je najlepším liekom len pokoj. Vyváženosť a miernosť, ku ktorým nás Pavol povoláva, sú blízke milosrdenstvu. Ako často očakávame od blízkych obrátenie! Ale Boh nám chce dať najavo, že uprednostňuje trpezlivosť, ktorá je milosrdenstvom.

Text: Pavol Škovránek, farský vikár

Foto: Mária Melicherčíková

Čím dobrým t'a v poslednom období Pán Boh potešil?

- **Erika (53 r.):** „Potešuje ma každý deň. Prijímam s radosťou hoci aj maličkosti. No a akú obrovskú radosť mi dožičil Pán príchodom druhého vnúčatka na svet! Pane, buď vo všetkom zvelebený, navždy, naveky a vo všetkom!“
- **Majka (59 r.):** „Každý deň beriem ako dar od Boha. To, že aj napriek zhoršujúcemu sa zdravotnému stavu manžel i ja každé ráno vstaneme a dostávame do daru ďalší spoločný deň. Že každý deň mi robia spoločnosť moje vnučky, dcéra s manželom. Že máme kde bývať a čo jesť. Že čochvíľa tu máme krásnu jar, už nám to oznamujú snežienky v záhrade. Že mám okolo seba dobré priateľky. Čím som staršia, tým viac si vážim tieto každodenné ‚samozrejmosti‘.“
- **Ľubka (61 r.):** „Môj Pán ma stále potešuje. Už len to je veľká radosť, že môžem vstať ráno do práce, teším sa z malých vecí, ktoré mi pozhŕňava, priateľov, blízkych, ale hlavne za to, že ho môžem prijímať v Eucharistii každý deň. To je môj Boh a Pán, Kráľ kráľov a Pán pánov, jemu patrí všetka sláva, chvála a vďaka. Amen.“
- **Helenka (63 r.):** „Pán Boh ma potešil uzdravením vnúčatiek.“
- **Martin (31 r.):** „Je pre mňa veľkým potešením od Pána, že mám dobrých priateľov, s ktorými môžem tráviť čas či na modlitebných stretnutiach, alebo v prírode. Strávili sme nedávno pár dní vo Vysokých Tatrách, kde sme pookriali na tele aj na duchu. A moja sestra zvládla skúšky na vysokej škole! Pán mi dáva veľa dobrého, som mu za to vďačný.“
- **Zita (56 r.):** „Že mi zdravie slúži a môžem pomáhať ľuďom, robiť im radosť a tešiť chorých ľudí.“
- **Alžbeta (87 r.):** „Som ležiaca a veľmi chorá, zlomila sa mi chrbtica. Boh ma teší tak, že mi pán farár prináša drahú Eucharistiu. To je moja najväčšia radosť.“
- **Anička (66 r.):** „Že som relatívne zdravá a môžem hrať na organe na sv. omšiach každý deň. Silu mi dodáva Boh z toho, čo robím. Tiež sa starám o autistické dieťa. I napriek utrpeniu ďakujem Bohu, že si ma vedie.“
- **Anka (76 r.):** „Ďakujem Pánu Bohu, že mi posielal dobrých anjelov. Mám polámané ruky, dobité rebrá, ale žijem. Pán je nekonečne dobrý. S láskou ďakujem Božskému Srdcu, Panne Márii, lekárom a rehabilitačným pracovníkom za starostlivosť a najviac neveste a synovi za to, ako mi s láskou pomáhajú. A našim kňazom, ktorí mi prinášajú Pána Ježiša v Eucharistii.“
- **Anka (52 r.):** „Že sa úprimne a obetavo môžem postarať o manželovu maminu.“

Zapamätajte si toto - a potom to môžeme spolu zopakovať: „Je dobré nekonat' zlo, ale je zlé nekonat' dobro“. Toto hovorieval sv. Alberto Hurtado.

Dnes vás vyzývam byť protagonistami dobra! Tými, čo konajú dobro. Nehovorte si, že ste v poriadku, keď nerobíte zlo. Každý je vinný, keď mohol urobiť dobro, ale ho nevykonat'.

Z príhovoru Svätého Otca Františka pri modlitbe Anjel Pána 12. augusta 2018

Pripravili: Anna Gálová a Elena Cagánová

Nečakané, neplánované...

4.

Pahorok Tara, Írsko, 28. 2. 2016

Dnes som mal byť v domčeku pod Mykénamí a písať o návšteve Korintu a o sv. Pavlovi, no ochorenie pomenilo plány. A tak som doma a píšem o inom významnom svätom misionárovi a o inom mieste. O mieste, na ktoré som ísť neplánoval, no po prilete do Dublinu boli na nasledujúci deň (nemalo pršať!) zrazu všetky výlety do Newgrange i Cliffs of Moher obsadené. Voľný bol len zájazd s akousi malou rodinnou írskou firmou, ktorej vlastníčka je zároveň sprievodkyňou i šoférkou minibusu. Rýchlo som zistil, že v malej, 13-člennej skupinke (od rodiny z Colorada až po indickú softvérovú analytičku) budú zážitky osobnejšie a príjemnejšie ako na turistami plných top lokalitách. Prvou zastávkou bol pahorok Tara, ktorý asi nik neberie ako pútnické miesto. Ani tak nevyzerá. Spomedzi limetkovozelených pastvín sa dvíha jednoduchý zelený pahorok porastený žltozelenou trávou s nejakými nenápadnými d'atelinovozelenými mohylami, skalným kolom a kostolíkom pod stromami na okraji.

Sprievodkyňa rozpráva pútavé príbehy a legendy írskej histórie. Tu bolo sídlo zvoleného veľkráľa Írska (králi boli považovaní za bohov, takže keď ochoreli, popravili ich). A sem asi prišiel v roku 432/433 aj biskup Patrik ohlasovať kresťanskú vieru. Snažil sa pre ňu získať najprv kráľa a šľachtu, potom poddaných.

Z tak dávnych dôb ostalo málo historicky doložených faktov, o sv. Patrikovi sa teda traduje skôr veľa legiend. Jedna z nich vraví, že sa tu prel s druidskými mágmí. Aby sa preukázala moc Boha, ktorého hlásal, dohodli sa na teste. Druid v Patrikovom plášti sa zavrel v dome s mokrým drevom, Patrikov sluha v druidovom plášti sa zavrel v dome so suchým drevom. Oba domy zapálili. Plášť na Patrikovom sluhovi

zhorel a jeho sa ani nedotkol, zato druid zhorel a Patrikov plášť ostal nedotknutý. Či už sa to stalo takto, či inak, to nevieme. Pričinením sv. Patrika sa však šírilo Božie slovo a cirkev vzrastala po celom ostrove. Dnes je sv. Patrik patrónom Írska, jeho pôsobenie pripomínajú sochy a kostoly po celej krajine.

Vďaka ti, Bože, za odvážnych misionárov, akým bol aj sv. Patrik, ktorí svedčia o tebe blízko i ďaleko. Neraz je to nečakané a neplánované... Boh však vidí ďalej a viac ako my. Skúsime ho s dôverou nasledovať?

Text a foto: Marek Šimurka

Použité zdroje:

<https://emeraldisle.ie/saint-patrick-at-the-hill-of-tara>, <https://www.zivotopisysvatych.sk/patrik/>

Ježiš z Montrealu

Recenzia filmu

Na doskách Slovenského národného divadla sa objavilo nové predstavenie - Ježiš z Montrealu, ktoré vychádza z rovnomenného kanadského filmu z roku 1989. Pozornosti sa mu dostalo aj mimo malej slovenskej kultúrnej bubliny - v bubline o čosi väčšej - tej slovenskej mediálnej. Niektoré skupiny a kritici ho vnímajú ako kontroverzné, iné ako urážlivé, ďalšie ako neaktuálne (a predsa o ňom píšú).

Predstavenie som nevidel, film áno. Prečítal som si dve recenzie a z tretej útržky. S petíciou za zákaz predstavenia som sa pre krátkosť pozemského života bližšie neoboznámil. Film som videl pred niekoľkými mesiacmi a musel som si v počítači skontrolovať, či som o ňom do Bartolomeja už nepísal. Nepísal, tak môže prísť teraz jeho čas a výnimočne sa aj recenzia pretne s aktuálnou udalosťou. K aktualnosti - podľa jedného recenzenta, ktorého cituje iná recenzentka „v kultúrnych vojnách už Ježiš nehrá žiadnu úlohu, vytratil sa, je irelevantný. Je úplne jedno, v akej podobe by sme si ho dnes predstavili. Nikoho nezaujíma. Bohužiaľ, je out.“ Vo filme dostane mladý talentovaný herec od staršieho zosvetšteného kňaza zadanie obliecť pašie do nového šatu, spraviť ich viac in. Postupne sa ho ale postava Krista, ktorú má stvárniť, akoby stále viac zmocňuje. Evanjeliové scény sa preto interpretujú nielen v rámci predstavenia v kostole, ale presakujú aj do bežného života hlavného protagonistu a jeho hereckých spoločníkov.

Film cielene pracuje s paralelou - biblické obrazy možno pozmenené rozoznať. Pokúšanie satanom sa neodohráva na vysokom vrchu, z ktorého možno vidieť všetky kráľovstvá sveta, ale na hornom poschodí mrakodrapu. Elegančný manažér dáva nadanému hercovi ponuky, ktoré sľubujú, že z neho urobia najžiarivejšiu hviezdu mesta. Nie sú poprevracané stoly peňazomencov a kupci nie sú vyhnaní z nádvorja chrámu, ale sexistický reklamný režisér pocíti rozhorčenie muža, čo chráni česť vyzlečenej modelky a drahá

technika je ako komplic klamstva tiež vystavená jeho hnevu.

Že toto nie je Ježiš Kristus z evanjelií? Že paralely nie vždy celkom sedia? Že tento „Ježiš“ je príliš obrazom doby a veľmi nedokonale Obrazom Otca? Samozrejme, isteže, nepochybne. Predsa však z filmu na viacerých miestach presvitá autentická krása, a tá vždy odkazuje ďalej.

Naozaj pre Teba niet miesta na vojnových barikádach - ani tých kultúrnych. Rozmýšľam, či si bol niekedy in. Zdá sa, že boli chvíle, keď Ťa svet miloval. Ale Ty hovoríš zástupu priaznivcov: Nehľadáte ma preto, že ste videli znamenia, ale preto, že ste jedli z chlebov a nasýtili ste sa. (Jn 6, 26) Aj Tvoja smrť bola out - za hradbami mesta. Redaktor liberálneho denníka Ťa bez mastičiek pochoval, konzervatívna úderka prísne stráži Tvoj prázdny hrob. A ja si predstavujem Tvoj svätý úsmev nad týmto blábolom.

Text: Peter Pikulík, OFMConv.

Foto: www.image.pmgstatic.com

Vypálená ruka

Porozprávame si príbeh, ktorý je hlavne pre starších Prievidžanov pomerne známy. Strašidelná legenda, ktorá sa mala odohrať počas sychravej aprílovej noci v priestoroch piaristického kláštora, bola v minulosti nielen v našom, vtedy ešte malebnom mestečku veľmi živá. A hoci si možno časom rozprávači k tejto udalosti pridávali senzačné detaily, o ktoré bude obohatený aj nasledujúci text, pravdou ostáva že to, čo sa vtedy udialo, legendou nie je. Pripomeňme si tento neuveriteľný príbeh.

V prvý aprílový deň roku 1696 privítali obyvatelia kláštora zbožného rádu v Prievidzi čerstvý sneh. V nočných hodinách tohto dňa bol pokoj inak tichého domu narušený takým rozruchom, hlukom a vravou, že všetci zbožní obyvatelia sa v skorých ranných hodinách stretli v kostole s bledými, vystrašenými a nevyspatými tvármi. Dohadovali sa, či mohol niekto nepozorovane vojsť do domu, aby narušil jeho pokoj. Prehľadali každú miestnosť, každý kút a štrbinu, aby našli záhadu, ale nenašli nič podozrivé, nič neobvyklé, čo by mohlo vysvetliť a odhaliť príčinu desivého hluku. Večer, keď sa zhromaždili k modlitbe, všetci sa triasli a mysleli na blížiacu sa noc, ktorá by mohla opäť priniest hrôzostrašné hodiny. Ich obava sa ukázala ako opodstatnená. O polnoci najprv ticho prerušili hlasné zvuky, potom hluk zosilnel a znel, akoby sa širokými chodbami prehnała strašná búrka. Neskôr hluk ustal. Následne bolo počuť zvuky pri dverách dvoch mníšskych izieb. Rachot a silné klopanie znepokojovali vydesených kňazov

ponorených do svojich modlitieb a celé hodiny ich trápili.

Ráno „hlava“ domu zhromaždila všetkých spolubratov, zaviedla ich do kostola a hodinami zbožných modlitieb obliehali nebo, aby odstránili dráždenie ducha a navrátili pokoj do kláštora. Modlitba však nemala účinku a v nasledujúcich dňoch sa nepokoj v noci opäť opakovali. 10. apríla sa spolubratia opäť spoločne stretli a dohadovali sa, čo robiť proti prenasledovaniu ducha. Zbožný a učený Hanácijs (František Hanák) k nim prehovoril: „Moji drahí bratia! Pevne verím, že ak budeme čeliť udalostiam, ktoré majú prísť, s vierou v Boha a s mužskou odvahou, utíchnu desivé zvuky ducha, ktorý bol desať dní nepokojný. Ako sme videli, nemáme dočinenia so zlomyselným duchom. Napriek desiatim dňom nepokoja a nespavosti sme všetci v bezpečí a v skutočnosti nemáme dôvod sa báť. Nikto nemôže spochybniť, že máme do činenia s bytosťou z iného sveta. Sú to smrteľníci, ktorí majú večne živú dušu a ducha stvoreného na Boží obraz. Verím, že tento duch, ktorý sa objavuje každú noc, od nás niečo chce a preto nás navštevuje. Ak si teda bude niečo priať, splníme mu želanie, ak budeme môcť. Vyzbrojme sa nepreniknuteľným štítom viery a postavme sa pred neviditeľného ducha, aby sme sa ho spýtali na dôvod jeho rozruchu. Sľúbme si všetci, že sa už nebudeme triasť, ale v prípade, že nás dnes večer opäť navštíví, oslovíme ho priamo a odvážne a pokúsime sa vypočúť jeho priania.“ Spolubratia slová prijali a všetci zložili posvätný sľub, že odložiac od strachu položia duchovi otázku.

Bola tmná aprílová noc. Studený, štiplavý severný vietor hvízdal a kvíliť ulicami malého mesta a primiešajúc drobné vločky snehu do mrholiaceho, drobného, studeného dažďa spôsobil, že jarná noc bola veľmi chladná. Veľké kachľové pece v kláštore takmer hučali a hrkotali od silnej vetrernej smršte. Ťažké dvere priestrannej budovy, ktoré zostali otvorené, sa samy od seba zabuchli a zvuk buchnutia sa rozliehal dlhými chodbami.

Napriek tomuto hluku zotrúvali mnísi pokojní vo svojich izbách, ponorení do hlbokého spánku. Tí, ktorí sa celé dni triasli pri každom najmenšom hluku, ktorí aj svetlé dni prežívali v strachu, teraz pokojne odpočívali. Možno slová Hanáciusa vliali odvahu do sklúčených duší, alebo to bol následok desaťdňového bdenia, ktoré si vydobylo zameškaný sen a vyžmýkalo mihalnice, ktoré túžili po pokoji. Nikto z nich nemyslel na ducha ani, chvejúc sa strachom, nečakal na desivé rachotenie. Nikto to nečakal, no duch sa aj tak zjavil. Len čo nadišla polnoc, ozvalo sa hlasné búchanie na dvere klerika Jozefa Herchla. Mladý muž, ktorý upadol do hlbokého spánku, sa prebudil. Klopkanie sa opakovalo znova a ešte hlasnejšie. Herchl si spomenul na sľub, ktorý v ten večer urobil, pevne si pritisol ruku na búšiacie srdce a plachým hlasom sa opýtal: „Kto si, že každý večer chodíš robiť hluk?“

Duch odpovedal jasným, zvonivým hlasom: „Som duch sedmohradského biskupa Štefana Kadu.“

„Čo od nás chceš?“ spýtal sa Herchl.

„Počúvaj moje slová a dobre si ich zapamätaj. Moja duša trpí v očistnom ohni. Cítim bolesti, ktoré nemôžete cítiť ani pochopiť. Nekonečná Dobrota, nevyčerpatelná Láska mi však umožnila zachrániť sa pred ďalšími mukami. To je to, čo ma priviedlo k vám, to ma prinútilo rušiť vaše noci. Prišiel som práve k vám, pretože vo svojom pozemskom živote som zasvätil mnohých z vás za služobníkov Pána. Počúvaj a rob, ako žiadam. Pošlite niekoho

zo svojich spoločníkov do Mariazellu, aby tam odslúžil tri omše za vyslobodenie mojej duše trpiacej v očistci. Rozumel si mojím slovám?“

Mladík sa nadpozemského hlasu nezľakol, dokonca cítil, že mu prestalo búšiť srdce a úplne sa mu vrátil pokoj a odvaha. „Všetko som pochopil,“ odpovedal, „ale ja som len skromným členom tohto domu a obávam sa, že nebudú veriť mojim slovám, ale budú považovať moje rozprávanie za víziu, spôsobenú nočnou morou mozgu napätého vzrušením.“

„Čo teda odo mňa žiadaš, aby ti uverili?“

„Znamenie, ktoré nemôže pochádzať od pozemskej bytosti. Daj mi zbožný duch znamenie, ktoré bezpochyby potvrdzuje, že som s tebou hovoril, že som bdel a že to zjavenie, ktoré sa medzi nami odohrávalo, nebol sen.“

Po týchto slovách sa ozval strašný výbuch podobný hromu, ktorý otriasol múrmi postavenými z kameňa a z českej biblie ležiacej na stole vyšľahol modrastý plameň, ktorý po chvíli zmizol. Všetko stíchlo. Búrka aj dážď ustali. Mnísi, vyplašení strašným hlukom, vyskočili z postelí a ponáhľali sa k otvárajúcim sa dverám Herchlovej izby. Povedal, čo sa stalo, a ukázal stopu, ktorú po sebe duch zanechal: knihu postílií, ktorej hrubý obal a sto strán bolo prepalených v tvare ľudskej pravej ruky.

To, čo bratia videli, na nich hlboko zapôsobilo. Okamžite sa rozhodli udalosť najskôr

zaznamenať a potom poslať do Mariazellu tých, ktorí odslúžia tri omše.

Táto udalosť má svoje pomerne detailné pokračovanie. Povieme si však už len to, ako celý príbeh skončil. Hneď nasledujúci deň sa štyria spolubratia vydali na cestu do Mariazellu, aby tam odslúžili omše. Do Prievidze sa vrátili 11. júna, presne dva mesiace od začiatku putovania. Spánok bratov viac zjaveniami ducha nebol rušený.

517 stranová kniha s vypálenou rukou viazaná v bielej koži, vydaná v Prahe roku 1667, sa v prievidskom kláštore nachádzala do roku 1918. Najskôr bola uchovávaná v sakristii, neskôr v kláštornej knižnici v čiernej drevenej škatuli. Dnes je táto vzácnosť súčasťou piaristického múzea v Budapešti.

Pavol Schmidt

Maďarský text Ámona Vilmosa, uverejnený v Šopronskom denníku v čase, keď sa kniha nachádzala v Prievidzi, voľne preložili a upravili Ján Sabo a Pavol Schmidt.

Správy o tejto udalosti sú zachytené aj v nasledujúcich zdrojoch:

Mikuláš Mišík, Prievidza, Stredoslovenské vydavateľstvo, 1971, str. 170-172, 401

Erik Klišan, Prievidzský občasník 1/04, str. 18,19

Patrik Baxa, Prešporský duch, Marenčin PT, 2016, str. 131-133

Karol A. Medvecký, Život Andreja Kmeťa, Sväzok I., 1924, str. 15-16

FB stránka Piaristického maďarského múzea:

<https://www.facebook.com/profile/100057775925241/search/?q=kada>

Fotografie pochádzajú z piaristického múzea v Budapešti.

Rozpis liturgických slávení počas Veľkej noci 2024 v Prievidzi

Kostol	Farský Kostol sv. Bartolomeja (farnosť Prievidza - mesto)	Kostol Nanebovzatia Panny Márie (mariánsky na cintoríne)	Kostol Najsvätejšej Trojice (kláštor piaristov)	Farský Kostol sv. Terézie z Lisieux (Zapotôčky)
Štvrtok Pánovej večere (Zelený štvrtok) 28.3.	18:00 Svätá omša Pánovej večere Tichá adorácia do 21:30	17:00 Grécko-katolícke obrady (veľká večiera s liturgiou sv. Bazila Veľkého) 22:00 Krížová cesta	18:30 Svätá omša Pánovej večere	17:30 Svätá omša Pánovej večere Tichá adorácia v „Getsemani“ do 20:00
Piatok utrpenia Pána (Veľký piatok) 29.3.	8:00 Liturgia hodín (ranné chvály a posvätné čítanie) 8:45 Krížová cesta 15:00 Slávenie utrpenia a smrti Pána Po obradoch poklona svätému krížu do 21:30	17:00 Grécko-katolícke obrady Veľkého piatku (veľká večiera s uložením pláštenice do hrobu)	7:30 Ranné chvály 18:30 Slávenie utrpenia a smrti Pána	10:00 Krížová cesta 15:00 Slávenie utrpenia a smrti Pána Poklona svätému krížu do 20:30
Svätá sobota (Biela sobota) 30.3.	8:00 Liturgia hodín (ranné chvály a posvätné čítanie) Celodenná poklona pri Božom hrobe do 18:00 (ukončená večerami) 18:30 Veľkonočná vigília vo Svätej noci	17:00 Grécko-katolícke obrady (veľká večiera s liturgiou sv. Bazila Veľkého)	7:30 Ranné chvály Celodenná poklona pri Božom hrobe do 19:00 19:30 Veľkonočná vigília vo Svätej noci	8:00 Ranné chvály a posvätné čítanie Celodenná poklona svätému krížu do 17:30 18:15 večery a následne Veľkonočná vigília vo Svätej noci
Veľkonočná nedeľa Pánovho zmŕtvychvstania 31.3.	Sväté omše: 7:30 (s požehnaním jedál) 9:00 (s požehnaním jedál) 10:30 18:00	6:00 Grécko-katolícke obrady (utiereň vzkriesenia) 7:00 Gréckokatolícka sv. liturgia, požehnanie jedál a myrovanie 9:00 Svätá omša	Sväté omše 7:00 (s požehnaním jedál) 9:30 (s požehnaním jedál) 11:00	Sväté omše: 8:00 (s požehnaním jedál) 10:00 (s požehnaním jedál) 18:35 večery 19:00
Veľkonočný pondelok 1.4.	Sväté omše: 7:30 9:00 18:00	Svätá omša 9:00 10:30 Grécko-katolícka sv. liturgia	Sväté omše: 7:00 9:30 18:30	Sväté omše: 8:00 17:30

Pristúpiť k sviatosti zmierenia pred veľkonočnými sviatkami bude možné počas spoločnej svätej spovede na **Palmovú (Kvetnú) nedeľu 24.3.2024 od 15:00 hod. do 17:45 hod.** s prestávkou od 16:30 hod. do 17:00 hod. Kňazi budú spovedať v troch prievidzských kostoloch súčasne (farský Kostol sv. Bartolomeja; Kostol Najsvätejšej Trojice - piaristický; farský Kostol sv. Terézie z Lisieux - Zapotôčky). Vo farskom Kostole sv. Bartolomeja bude spovedná služba zabezpečená aj počas Svätého (Veľkého) týždňa od pondelka 25.3. do stredy 27.3.2024 od 10:00 hod. do 17:00 hod.

Dlho hľadala svoje miesto pod slnkom

Blahoslavená Kajetána Sterniová

Zdalo sa, že sa na ňu valí všetko nešťastie sveta. Postupne prichádzala o jednotlivých členov rodiny a nikde nemohla nájsť svoje miesto. Blahoslavená Kajetána Sterniová však aj naďalej upierala svoj pohľad iba na Boha. A jej vernosť bola odmenená.

Kajetána Sterniová sa narodila 26. júna 1827 v Cassoli v Taliansku. Keď mala 8 rokov, jej rodina sa presťahovala do Bassano del Grappa, kde Kajetána napokon prežila celý svoj život. Šťastné detstvo tu už zanedlho nahradili mnohé ťažké situácie, s ktorými sa Kajetána musela vyrovnávať. Bola to najskôr smrť najstaršej sestry, potom odchod brata na neznáme miesto (túžil stať sa hercom) i ťažká choroba otca.

Slepá ulička

Kajetána sa o otca starala šesť rokov a po jeho smrti sa ako 16-ročná vydala za vdovca s tromi deťmi. V čase, keď čakala dieťa, však zomrel i on a hneď po narodení aj ich dieťa. Manželova rodina jej tak strpčovala život, že sa ako 19-ročná rozhodla vrátiť domov k matke. Stále sa modlila a prosila o zmysluplné miesto v živote. Po čase pochopila, že jej miesto je v kláštore. Vstúpila do rehoľného spoločenstva kanosiánok v Bassane, ale aj odtiaľ musela po 5 mesiacoch odísť, pretože jej zomrela matka a mladší súrodenci zostali bez opatery. Zdalo sa, že je v slepej uličke. Každá vec, do ktorej sa pustila, sa pre ňu ukázala byť nemožná. Bola veľmi sklamaná a dostala sa do krízy plnej otázok. Kde je jej miesto? Boha sa však aj napriek tomu nepúšťala.

Súciť s úbohými

V roku 1853 začala Kajetána pracovať v útulku pre starcov, chorých a chudobných. V tom čase bol v tomto útulku spovedníkom kňaz Bartolomej Simonetti. Pomohol Kajetáne prekonať doterajšiu krízu

a priviedol ju k myšlienke založiť vlastnú rehoľnú kongregáciu, čo aj v roku 1860 spravila. Zložila sľub čistoty a obliekla si rehoľný habit, v ktorom potom obetavo slúžila odstrčeným a trpiacim úbožiakom. Videla v nich samotného Boha.

Kongregáciu nazvala Sestrami Božej vôle (neskôr boli premenované na Dcéry Božej vôle). Najskôr v nej bola sama, ale postupne sa pridávali ďalšie kandidátky. Hneď v roku 1860 Kajetána určila hlavné úlohy kongregácie. Napísala tiež špeciálnu modlitbu a zložila dodatočný sľub úplnej odovzdanosti do Božej vôle. V regule kládla sestram na srdce, aby boli pripravené na obety a námahy, ale boli pri tom šťastné, pretože len tak môžu pomôcť blížnemu, ktorý sa ocitol v núdzi a zároveň vykonať všetko, čo chce od nich Pán.

Miestny ordinár potvrdil kongregáciu Sestier Božej vôle 19. mája 1875. Rehoľa sa postupne rozšírila aj do iných krajín Európy, ale aj do Ameriky a Afriky. Sestra Kajetána sa stala jej generálnou predstavou a slúžila v nej Bohu odovzdané až do svojej smrti 26. novembra 1889.

Pápež Ján Pavol II. blahorečil Kajetánu Sterniovú v roku 2001. Zdôraznil pri tom: „Svedectvo evanjelizačnej lásky, ktoré preukázala Kajetána Sterniová, nabáda každého veriaceho spoznať Božiu vôľu v dôvere a odovzdaní sa Bohu a prostredníctvom veľkodušnej služby bratom.“

Pripravila: Petra Humajová

Životopisné údaje: Ž. Podlejski: Sol' zeme a svetlo sveta 7; www.catholica.cz

Foto: www.catholic.org

Trpezlivosť

Aké nenápadné slovíčko, na ktorého obsah aj dosah sme už v dnešnej uponáhľanej dobe akosi pozabudli! Dokonca by som povedala, že aj keď o ňom vieme, nie vždy sme ochotní ho trpezlivo a dobrovoľne naplniť svojím skutkom, postojom. Stále je však aktuálne a nabáda nás k zamysleniu v každom čase - aj v tom dnešnom. O to viac...

Podat' aktuálny rýchly výkon... Mať teraz a hneď... To je to, čo nás poháňa ako splašené kone. Prestávame vnímať okolnosti, ktoré by nám ponúkla už spomínaná trpezlivosť.

Nie zbytočne v minulosti vznikli aj tieto porekadlá: Trpezlivosť ruže prináša! Práca chvatná málo platná! Aké veľavravné, jednoduché konštatovanie, však? Aká nemenná pravda...

Byť trpezlivý - to znamená byť vedený dimenziou Boha a nie ľudským časom. Pestovanie trpezlivosti nám v konečnom dôsledku prinesie odmenu vo forme poznania, že nič urýchlené neprináša dlhodobý úžitok. Ani keď ide o vzťah k Bohu, ani keď ide o vzťah k inému človeku, ani keď ide o vzťah k sebe samému.

Trpezlivosti nás učí Mária, ale aj mnohí svätí, bádatelia, vynálezcovia, vedci...

Možno to boli naši rodičia, učitelia, ktorí v nás zasiali prvé zrnká trpezlivosti, aby sme rozvinuli svoj talent do krásy. Na konci trpezlivosti je vždy cenná odmena! Byť trpezlivý, to znamená aj chápať a pochopiť, že nič urýchlené nemá hodnotu zrelosti života. Potom je všetko tak, ako má byť.

Ved' aj v prírode je to tak. Ak by sme z netrpezlivosti odtrhli nezrelé, zelené jablko, nemalo by charakteristickú vôňu, farbu a namiesto sladkosti by sme na jazyku pocítili iba nepríjemnú trpkosť alebo kyslosť.

Byť trpezlivý vo viere, v živote, to znamená dať priestor Bohu. A on dá priestor nám, aby sme sa v ňom prostredníctvom trpezlivosti rozvinuli a dozrievali.

Veronika Hoffmannová

Spomienka

Dňa 25. marca 2024 uplynie sedem rokov, čo nás opustila naša mamička a stará mama, pani Jarmila Gašparíková.

S láskou a úctou na ňu spomínajú a o modlitbu prosia všetkých, ktorí ju poznali, dcéra Jarmila a syn Štefan s rodinami.

*Odpočinutie
večné daj jej,
ó, Pane...*

Milé deti!

Tak ako Boh stvoril slnko na to, aby nám dávalo teplo a svetlo; tak ako boli stvorené nebo i zem a oddelil vody od zeme, stvoril rastliny a zvieratá – stvoril aj nás! Tak ako sú včielky stvorené preto, aby opelovali kvety; ovečky preto, aby nám dali mlieko aj vlnu, stromy – aby boli na osoh nám aj zvieratkám pre svoje plody a úkryt; tak aj každý z nás bol nebeským Otkom stvorený pre niečo. Každému dal nebeský Otec úlohu, ktorá je dôležitá. Dobré vlastnosti, ktorými vieme pomôcť aj iným, talenty, ktoré nám pomôžu dosiahnuť naše ciele, a srdce, ktoré vie milovať a byť vd'ačné svojmu stvoriteľovi za všetko, čo máme.

Verím, že poznáte svoje talenty aj dobré vlastnosti a že ich využívate pre svoje dobro i pre dobro ostatných. Niektorí z nás sú akoby stvorení na to byť športovcami; niektorí sú stvorení, aby boli zasvätení v službe Bohu i ľuďom – ako kňazi, misionári, rehoľníci. Iní sú stvorení učiť, vyrábať, liečiť, maľovať, šiť či piecť... No všetci sme stvorení PRE LÁSKU! Áno, z lásky a pre lásku... Tak nás stvoril náš dobrý Boh. Preto čokoľvek robíte, robte to z lásky a pre lásku. Len vtedy to má zmysel. Nech nám v tom Duch Svätý na príhovor našej nebeskej mamy Panny Márie pomáha!

Pokúsme sa počas Pôstu rozvíjať všetky naše dobré vlastnosti, ktoré preukážeme aj iným.

15 dobrých vlastností nájdete aj v štvorsmerovke.

A ak ich nájdete, zo zvyšných písmen vám vyjde tá najdôležitejšia dobrá vlastnosť...

— — — — — vost'

C	I	T	L	I	V	O	S	Ť	L	R
P	O	R	O	Z	U	M	E	N	I	E
V	CH	Á	Ť	S	O	R	D	E	T	Š
E	O	S	A	R	E	V	Ô	D	A	P
R	T	P	O	K	O	R	A	O	T	E
N	A	Ť	S	O	D	A	R	B	C	K
O	D	V	A	H	A	K	A	R	Ú	T
S	♥	P	O	C	T	I	V	O	S	Ť
Ť	S	O	T	I	V	O	C	A	R	P
T	R	P	E	Z	L	I	V	O	S	Ť

8. 3. – MDŽ

19. 3. – sv. Jozef, ženích Panny Márie

24. 3. – Palmová nedeľa

28. 3. – Štvrtok Pánovej večer

29. 3. – Piatok utrpenia Pána

30. 3. – Svätá sobota

31. 3. – Veľkonočná nedeľa Pánovho zmŕtvychvstania

Rubriku
pre deti
pripravila
Eva
Trepáčová

OSEMSMEROVKA

Po vyškrtaní všetkých použitých slov vám zostane 14 písmen, ktoré tvoria dokončenie výroku svätého Antona Veľkého: „Čím viac počas života človek využíva *striedmosť*, tým viac je *pokojný*, pretože sa *nestará o to, čo by* (dokončenie v tajničke).“

P	R	O	S	B	A	H	A	Z	J	A	P	Š	Č	A	R	B	A	Ť	V
Š	O	B	E	N	E	R	V	O	Z	I	T	A	E	Á	N	A	H	O	P
O	B	Ž	A	L	O	B	A	Ň	E	R	D	L	Ž	O	B	A	E	R	T
V	N	I	E	A	Ň	A	B	A	N	A	N	Á	S	N	Á	R	N	O	P
E	C	N	I	L	K	T	D	E	R	E	Š	T	R	E	S	K	O	Z	A
Č	E	K	P	V	E	Ý	A	E	K	I	A	C	I	L	S	A	R	K	M
K	N	Y	I	O	M	L	V	L	A	S	T	N	Í	C	T	V	O	V	P
Y	A	Š	T	O	P	Ô	S	T	O	A	Ň	A	S	K	O	N	N	I	Ú
H	Á	E	V	E	D	R	O	A	K	V	A	D	N	O	Á	O	O	T	Š
N	L	D	U	L	E	R	P	M	E	I	N	E	P	R	T	U	T	N	I
B	L	Á	Z	O	N	O	A	N	L	L	A	I	A	E	K	O	S	Ú	K
V	E	Ž	A	A	R	A	O	N	V	H	R	B	Ť	Ň	E	Ž	A	Ť	S

Použité slová:

ANANÁS, BAŇA, BARÁNOK, BEŽNE, BIEDA, BLÁZON, CENA, ČARBAŤ, DEREŠ, DLŽOBA, DÔVERA, DREŇ, HLIVA, HRBATÝ, KLINCE, KORBÁČ, KOREŇ, KRASLICA, KÚSOK, NÁŠIVKA, NEHA, NERVOZITA, OBŽALOBA, OBŽINKY, ODRAN, ONDAVKA, OVEČKY, OŽELEL, PAMPÚŠIK, POHAN, PÔST, PRELUD, PROSBA, RANA, ROPA, ROZKVITNÚŤ, SKON, SNÁR, STON, SŤAŽEŇ, SVADBA, ŠATŇA, ŠEDÁ, ŠIATOR, ŠPAJZA, TRESK, UTRPENIE, VEDRO, VENO, VEŽA, VLASTNÍCTVO, VLEK, VLNA, VTIP

Tajnička krížovky z minulého čísla znie: „či sa vám to podarí“.

Pripravila Mária Suríková

Farská kronika od 29. januára do 25. februára 2024

Do farského spoločenstva sme
sviatosťou krstu prijali:

Dominika Šipláková
Noemi Krupová

S kresťanskou nádejou na stretnutie vo
večnosti sme sa rozlúčili so zosnulými:

Helena Beňovičová, 72 r.
Albina Mjartanová, 92 r.
Anna Vidová, 93 r.
Anna Jánošová, 85 r.
Ivan Mráz, 62 r.

Prikázania vytesané do kameňa

*Prečo práve do kameňa?
Hlina sa rozbije
Papyrus zhorí
Pergamen rozmáča...
Sme aj my takým pomyselným kameňom?
Občas tvrdohlavým... neústupčivým...
Ale i pevným vo viere napriek okolnostiam
Božia Láska je to trpezlivé kladivo
ktoré neúnavne obnovuje v nás to
čo nás premieňa z tvora na človeka*

Veronika Hoffmannová

BARTOLOMEJ

ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI

Vychádza s cirkevným schválením BÚ
v Banskej Bystrici č. 1127/98
Evidenčné číslo periodickej tlače:
EV 5759/19

Názov: Bartolomej
Periodicita: mesačná
Vydavateľ: Rímskokatolícka cirkev,
Farnosť Prievidza-mesto, Mariánska 4,
971 01 Prievidza, IČO: 31938671
Cena výtlačku: 0,50 €
ISSN: 2644-4658

Zodpovedný redaktor: Alojz Vlčko
tel.: 0902 202 898

e-mail: alozj.vlcko@gmail.com
Vedúca vydania: Petra Humajová
Grafika: Beáta Voskárová

Redaktori:
Jozef Repko, Pavol Škovránek,
Jozef Durkot, Peter Valachovič,
Elena Cagánová, Anna Gálová, Štefan
Kollár, Mária Melicherčíková, Mário
Orság, Mária Pytlová, Eva Trepáčová,
Miroslav Turanský

Kontakt:
tel.: 046/542 28 01, web: www.farapd.sk
e-mail: bartolomej@farapd.sk
adresa: Redakcia Bartolomej
Mariánska 4, 971 01 Prievidza

Foto:
str. 1, 36 - Pavel Melicherčík
str. 2, 3 - Mária Melicherčíková
str. 35 - Pavel Melicherčík (hore),
Mária Melicherčíková (dole)

Tlač: Patria I., spol. s r. o.
Upozornenie:
Redakcia si vyhradzuje právo výberu
a úpravy príspevkov. Rukopisy nevraciam.

Pomazanie chorých a modlitby za uzdravenie, 10. a 17. februára 2024

Popolcová streda, 14. februára 2024

